

Contents lists available at ScienceDirect

Journal of Pediatric Nursing

journal homepage: www.pediatricnursing.org

Nurses' perceptions of infants' procedural pain assessment and alleviation with non-pharmacological methods in Estonia

Airin Treiman-Kiveste, RN, MSc^{a, e}, Tarja Pölkki, PhD^b, Ruth Kalda, PhD^c, Mari Kangasniemi, PhD^{c, d}

Imikute protseduurivalu hindamine ja mittefarmakoloogiline valutustamine Eesti haiglates – õdede vaatekoht

Taust

Haiglaravi ajal kogevad imikud mitmeid valulikke protseduure, mis kutsuvad esile muutusi nende füsioloogilistes ja käitumuslikes näitajates, lisaks võib ravimata valu põhjustada stressi ning pikendada ravil viibimise aega. Pediaatrialiste patsientide protseduurivalu ei hinnata, dokumenteerita ega ravita alati optimaalselt. Valu hindamisel tuleb arvestada lapse vanust ja arengutaset, seetõttu soovitatakse imikute valu hindamiseks kasutada multimodaalseid valuskaalasid. Protseuurivalu leevendamiseks ja ebamugavustunde vähendamiseks sobivad lisaks farmakoloogilisele valutustamisele ka mittefarmakoloogilised meetodid. Need on minimaalsete kõrvaltoimetega ja kulutõhusad, lisaks on neid kerge rakendada ning need ei vaja arsti korraldust. Probleemiks võivad osutuda personali ebapiisavad teadmised valu hindamisest ja mittefarmakoloogi-

listest valutustamise meetoditest, õe isiklikud hoiakud ning soovimatus juhendada ja julgustada vanemaid osalema imiku protseduurivalu leevendamises.

Metoodika

Kirjeldav läbilõikeline uuring viidi läbi 2019. aasta maist juunini nelja Eesti haigla vastsündinute ja imikute ning laste intensiivravi osakondade kõigi õdede (n = 149) seas. Andmed koguti anonüümse ankeetküsimustikuga eesti ja vene keeles. 128 küsimustikku tagastati, neist 111 kaasati lõplikku analüüsi (vastamismäär 75%). Andmed analüüsiti statistiliselt ja esitati üldistatult.

Tulemused

Uuringu tulemustest selgus, et üle poole õdedest (68%) nõustasid, et imikute valu hindamine ning süstemaatiline dokumenteerimine mõjutab valu leevendamist. Vastanutest pooled (51%) kinnitasid, et valuskaalad on imikute valu mõõtmisel olulised, samas ütles 58%, et suudavad valu hinnata usaldusväärsel viisil ka ilma valuskaalasid kasutamata. Kõige enam kasutasid õed mittefarmakoloogilise valu leevendamise meetodina imiku puudutamist (83%), positsioneerimist (78%) ja glükoosi andmist (63%). Vaid 23% õdedest julgustas ema imikut protseduuri ajal rinnaga toitma ja 11% kasutama känguruhooldust. Valuteemalisel koolitusel oli viimase aasta jooksul osalenud vaid 10% vastanutest. Õdede vanus, haridustase ning töökogemus olid seotud parema valu-hindamise, mittefarmakoloogiliste valutustamise meetodite kasutamise ja vanemate nõustamisega.

Kokkuvõte

Uuringust selgus, et Eesti õdede teadlikkust protseduurivalust, selle hindamisest, dokumenteerimisest ning valutustamisest mittefarmakoloogiliste meetoditega on vaja parendada. See ei ole Eestile ainuomane leid, sarnastele järeldustele on jõudnud ka teised uurijad mujal maailmas. Protseuurivalu objektiivselt hindamiseks tuleb Eesti haiglates võtta igapäevaselt kasutusele imikute protseduurivalu hindamise valideeritud valuskaala. Lisaks vajavad õed oma igapäevatoos tõenduspõhiseid valuravi juhiseid ja koolitusi, sest teadlikkuse suurendamise abil saab muuta õdede hoiakuid, harjumusi ning arusaama protseduuri valust ja selle hindamise ning leevendamise vajalikkusest.

* Tegu on pilditõmmisega artikli päisest.

^a TÜ meditsiiniteaduste valdkond,
^b Oulu Ülikooli ja Oulu ülikoolihaigla
õendusteaduse ja tervisekorralduse
uurimisüksus,

^c TÜ peremeditsiini ja rahvatervishoiu
instituut.

^d Turu Ülikooli õendusteaduse osakond,
^e Tartu Tervishoiu Kõrgkool